

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-616042-I/09/KJ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 27 kwietnia 2009 r.

Pan
Prof. dr hab. Andrzej Banach
Dziekan Wydziału Historycznego
Uniwersytet Jagielloński

ul. Gołębia 24
31 – 007 Kraków

Szanowny Panie Dziekanie,

W *Gazecie Wyborczej* z dnia 24 kwietnia 2009 r. ukazał się artykuł pod tytułem „Sprawa Zyzaka. Historycy z UJ protestują”, w którym autor informuje o stanowisku Rady Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie publicznych wypowiedzi dotyczących Wydziału, jakie obieżyły media po wydaniu książki Pana mgr. P. Zyzaka, *Lech Wałęsa. Idea i historia*.

Podzielał stanowisko Rady Wydziału, iż nie należy utożsamiać pracy magisterskiej, podlegającej ocenie promotora i recenzenta, z autorską publikacją książkową, wydaną w niezależnym prywatnym wydawnictwie. Pragnę poinformować, że po powzięciu wiadomości o skierowaniu na Uniwersytet Jagielloński, przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, kontroli Państwowej Komisji Akredytacyjnej „w związku z nieprawidłowościami w procedurze przygotowania, recenzowania i obrony pracy magisterskiej Pana Pawła Zyzaka” (jak upubliczniono w mediach), skierowałem do Pani Minister wystąpienie, wskazując na konstytucyjne zasady wolności słowa i swobody prowadzenia badań naukowych i ogłaszania ich wyników. Z zadowoleniem przyjąłem informację Pani Minister o podjęciu przez niej niezwłocznej decyzji o rezygnacji z przedmiotowej kontroli.

Obserwując dalszy rozwój wypadków w tej sprawie, z pewnym zaniepokojeniem zapoznałem się jednak z fragmentem uchwały Rady Wydziału Historycznego UJ, w którym

stanowi się, że „Szanując niezbywalne prawo każdego promotora do niezależnego wyboru tematu i zakresu prac dyplomowych, nad którymi sprawuje opiekę merytoryczno-metodologiczną, jednocześnie dostrzegamy potrzebę rozważnego ich dostosowywania do stopnia dojrzałości naukowej studenta, w szczególności w odniesieniu do zagadnień z najnowszej historii i zasad posługiwania się metodami badań historycznych”.

Trzeba podkreślić, że powyższe stwierdzenie może w praktyce zaowocować poważnym ograniczeniem przy wyborze tematów prac magisterskich i dyplomowych, stwarzając swoisty efekt mrożący dla badań naukowych i publikacji ich wyników odnośnie do pewnych zagadnień historii, w tym w szczególności w odniesieniu do wciąż słabo poznanej historii współczesnej naszego kraju. Co istotne, na szkodliwość w demokratycznym państwie prawa efektu odstrasającego dla wolności słowa i wypowiedzi zwracał w swoim orzecznictwie zarówno Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu, jak i polski Trybunał Konstytucyjny.

Uniwersytet Jagielloński stanowi od setek lat jedną z najważniejszych polskich instytucji naukowych. Działalność Uniwersytetu zawsze była przedmiotem mojego wielkiego szacunku a jego dorobek naukowy był i jest powodem do dumy Uniwersytetu, Krakowa i Polski. Dlatego też z tym większym trudem przychodzi mi podjęcie sprawy rodzących się wątpliwości związanych z zapewnianiem wolności nauki i słowa w murach tej szacownej uczelni.

Mając powyższe na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Dziekana o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie.

Z wyrazami szacunku

